

PERUSTURVAKESKUS

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja

Perusturvakeskuksen toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Perusturvakeskus kohtasi vuonna 2020 ennennäkemättömiä haasteita koronavirusepidemian iskiessä Suomeen maaliskuussa. Poikkeuksellisessa tilanteessa perusturvakeskusta työllisti lisäksi hallituksen päivitetyn hallitusohjelman mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen tähtäävien suurien hankkeiden valmistelu. Uudenmaan erillisratkaisun myötä hankkeista tuli alueellisia, mikä loi paineita ja tarvetta osallistua aiemmin arvioitua enemmän hanketyöhön jo kyseessä olevana vuonna. Hankkeet tähtäävät siihen, että jos lainsäädäntö hyväksytään suunnitellusti, Itä-Uudenmaan kunnat yhdessä luovat vuonna 2023 toimintansa aloittavan itsehallintoalueen ja sen tarjoamien palveluiden sisällön.

Alueellista yhteistyötä jatkettiin jo aloitetuissa hankkeissa, kuten alueellisen apuvälineyksikön ja vammaispalveluiden verkoston kehittämisessä. Tiettyjen kehityshankkeiden kohdalla jouduttiin siirtämään aikataulua, mutta mistään kehityshankkeista ei luovuttu täysin koronavirusepidemian aiheuttamasta työmäärästä ja rajoitteista huolimatta. Kotisairaalahankkeessa, jossa Loviisan kaupunki oli päävastuullinen yhdessä Porvoon sairaalan kanssa, onnistuttiin hyvin, ja yksikkö aloitti toimintansa 1.4.2020.

Perusturvakeskuksen oma kehitystyö muutti muotoaan koronavirusepidemian myötä, kun erilaisten uusien toimintamuotojen kuten etäpalveluiden laajempaa käyttöönottoa nopeutettiin. Resurssihaasteet, varsinkin lääkäri työvoimassa, pakottivat kehittämään uusia toimintaa tehostavia toimintamalleja, jotka tulevaisuudessa sujuvoittavat asiakasprosesseja. Sekä kiirevastaanotossa että kiireettömässä vastaanotossa valmistautuminen uuteen moniammatilliseen työskentelytapaan asiakaspalvelussa aloitettiin jo kyseessä olevan vuoden lopussa. Mallissa hyödynnetään myös mahdollisimman paljon sähköisiä apuvälineitä. Muuta keskuksen omaa kehitystyötä esimerkiksi laatuasioissa jatketaan aktiivisemmin, kun koronavirusepidemia sen taas sallii.

Loviisan kaupungin erityisenä haasteena on väestön ikääntyminen ja se, että suuret ikäluokat saavuttavat lähivuosina iän, jonka jälkeen vaikeasti hoidettavien määrä kasvaa. Koronavirusepidemia on tehnyt ikäihmisten toimintakyvyn kasvattamisesta ja vaivojen ennaltaehkäisystä todella haastavaa. Perusturvakeskuksessa on kehitetty etätyökalujen avulla käytettäviä kuntoutusmuotoja, mutta tosiasia on, että koronavirusepidemian rajoitukset liikkumis- ja vierailukieltöineen ovat huonontaneet ikäihmisten fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä hyvinvointia. Tarpeeseen ei ole pystytty riittävästi vastaamaan epidemia-ajan mahdollistamalla työtavoilla, vaan on odotettavissa, että hoitovelkaa on kertymässä suuresti erilaisten kuukausia jatkuneiden rajoitusten takia.

Taloudellisestikin kyseessä oleva toimintavuosi toi suuria haasteita, ja määrärahaa jouduttiin anomaan lisää. Lisämääräraha saatiin riittämään hyvin. Epidemian aiheuttama työmäärän lisääntyminen ja taloudellisesta tilanteesta johtuneet henkilökunnan vähentämiset ja lomaukset ovat ajoivat henkilökunnan todella tiukalle. Kuntalaisia pystyttiin palvelemaan hyvin vain henkilökunnan hyvän osaamisen, joustavuuden ja ahkeruuden avulla.

Riskianalyysi

Talousarviota tehdessä oli hyvin epäselvää, miten vähän aikaisemmin vaihtunut hallitus lähtisi viemään eteenpäin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta. Kun erillisratkaisu selvisi ja uudistuksen päätettiin edistävän alueellisten hankkeiden kautta, pelko siitä, että valmisteluihin ei pääsisi osallistumaan riittävästi, poistui miltei kokonaan. Henkilökunta on ollut innostunutta ja sitoutunutta osallistumaan hankkeiden eri työryhmiin. Tiedonkulun haasteet eivät näyttäisi nekään realisoituneen.

Osallistumisen lisääntymisen myötä perusturvakeskuksessa nousi pelko siitä, että suuresta työmäärästä ja niukoista resursseista johtuen keskus ei pystyisi irrottamaan riittävästi työntekijöitä valmisteluun. Jokaiseen alueelliseen työryhmään saatiin kuitenkin rekrytoitua Loviisan kaupungin edustaja. Osallistumisen mahdollisti yksittäisten työntekijöiden ja työyhteisöjen joustavuus. Työryhmätyöskentelyyn on tähän asti osallistunut monta eri ammattiryhmään kuuluvaa työntekijää mutta kukin niin pienellä työajalla, että sijaisten palkkaaminen on ollut käytännössä vielä mahdotonta.

Alueelliseen yhteistyöhön liittyvät kuntien väliset jännitteet aiheuttivat ajoittain haastetta, mutta yleisesti ottaen yhteistyö kuntien välillä oli hyvää. Tahtotila tehdä yhdessä asioita on parantunut suuresti ja Porvoon sairaalan saanti mukaan hankkeisiin teki yhteistyöstä vielä monimuotoisempaa.

Koronavirusepidemian lisäksi henkilökunnan vähentäminen sekä lomautukset tiukensivat resursseja ja lisäsivät henkilökunnan työmäärää entisestään. Nämä ja ennen kokematon epidemia aiheuttivat henkilökunnalle kovasti paineita ja henkistä uupumista. Henkilökunta teki parhaansa sopeutuakseen ja jaksakseen pitkään jatkuvissa poikkeuksellisissa työoloissa ja -tehtävissä, mutta riski henkiselle pahoinvoinnille realisoitui monta kertaa kyseessä olevana vuonna. Poikkeuksellinen tilanne huononsi myös ajoittain saatua asiakaspalvelua, mutta keskuksen henkilökunta teki todella kuormittavassa tilanteessa parhaansa ja huonoa palautetta tuli vain vähän. Potilasturvallisuus ei vaarantunut.

Taloudelliset riskit toteutuivat vuonna 2020. Jo aiemmin taloudellista riskiä kasvattaneet kustannukset, kuten erikoissairaanhoidon kustannukset ja ostettavien asumispalveluiden kustannukset, jatkoivat kasvamistaan. Lisäksi koronavirusepidemia toi yllättäviä suuria kustannuksia. Näihin kaupunki sai valtionavustusta, mutta avustukset eivät näy perusturvakeskuksen talousarviossa, ja määräraha ylitettiin reilusti säästötoimenpiteistä huolimatta. Lainsäädäntöön liittyvä hoitajamitoituksen nostaminen ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena oleva kiireettömään hoitoon pääsyn hoitotakuu eivät vaikuttaneet talouteen vuonna 2020.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Perusturvakeskuksen tuloslaskelma

Keskuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova määräraha on ulkoinen toimintakate.

2113 Perusturvakeskus

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Myyntituotot	3 437 165		3 437 165	4 447 741	-1 010 576
Maksutuotot	4 361 800		4 361 800	3 709 844	651 956
Tuet ja avustukset	131 000		131 000	164 869	-33 869
Muut toimintatuotot	687 030		687 030	684 269	2 760
Toimintatuotot yhteensä	8 616 995		8 616 995	9 006 723	389 728
<i>joista sisäiset</i>				590 785	590 785
Henkilöstökulut	-17 058 629	-665 000	-17 723 629	-16 818 649	-904 980
Palveluiden ostot	-34 726 093	-2 799 000	-37 525 093	-37 567 339	42 247
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 316 984	-136 000	-1 452 984	-1 572 078	119 094
Avustukset	-1 884 700		-1 884 700	-1 857 182	-27 518
Muut toimintakulut	-3 406 475		-3 406 475	-3 409 688	3 212
Toimintakulut yhteensä	-58 392 881	-3 600 000	-61 992 881	-61 224 936	-767 945
<i>joista sisäiset</i>	-4 744 445		-4 744 445	-5 282 861	538 416
Toimintakate	-49 775 886	-3 600 000	-53 375 886	-52 218 212	-1 157 674
<i>joista sisäiset</i>	-4 744 445		-4 744 445	-4 692 076	-52 369
Toimintakate ulkoinen	-45 031 441	-3 600 000	-48 631 441	-47 526 136	-1 105 305
Poistot ja arvonalentumiset	-6 300		-6 300	-7 500	1 200
Kustannuslaskennalliset erät	-1 037 009		-1 037 009	-1 031 735	-5 274

Toimintatuottojen toteutuminen

Maksutuottojen ulkoiset toimintatuotot toteutuivat budjetoitua pienempinä. Pienempien maksutuottojen syynä olivat alkuvuodesta koronavirusepidemiasta johtuvat toimenpiteet sekä vammaispalvelun asumispalvelujen uudet sopimukset, joissa palveluntuottaja veloittaa asiakkaalta ateriamaksun.

Toimintakulujen toteutuminen

Kaupunginvaltuusto myönsi perusturvakeskukselle loppuvuodesta 3,6 miljoonan lisämäärärahan. Lisämääräraha kohdistettiin lastensuojeluun, päihde- ja mielenterveyspalveluihin, vammaispalveluihin, senioreiden asumispalveluihin ja erikoissairaanhoidon. HUSin omista ennusteista huolimatta HUSilta saatiin palautusta palvelujen käytöstä nettona noin 1,4 miljoonaa euroa. Tästä syystä lisämäärärahasta jäi käyttämättä noin 1,3 miljoonaa euroa.

Koronavirusepidemiasta johtuvia kustannuksia on perusturvakeskuksen kirjanpidossa kirjattu noin 790 000 euroa. Näistä suurin osa kohdistuu laboratoriopalveluihin ja suojarusteisiin.

Henkilöstökulujen toteutuminen

Senioripalvelujen henkilöstökuluihin kohdistettiin lisämäärärahaa 665 000 euroa. Lisämääräraha osoittautui tarpeelliseksi, koska henkilökuntaan kohdistuneet säästötoimenpiteet eivät juurikaan

kohdistuneet senioripalveluihin. Säästötoimenpiteiden vaikutus perusturvakeskuksen henkilöstökuluihin olivat noin 170 000 euroa. Henkilöstön työvoimanvuokraukseen liittyvät menot näkyvät ostopalveluissa noin 623 000 euron suuruisena talousarvion ylityksenä. Vaikeudet lääkäreiden rekrytoinnissa ja hoitohenkilökunnan sijaistarve näkyvät työvoiman ja lääkäripalvelujen ostoina. Säästötoimenpiteiden lisäksi lasten ja nuorten palvelujen henkilöstökuluissa näkyy säästöjä myös rekrytointivaikeuksien takia.

Toimintakatteen toteutuminen

Ulkoinen toimintakate alittaa muutetun talousarvion noin 1,1 miljoonalla eurolla johtuen myönnetystä 3,6 miljoonan lisämäärärahasta ja säästötoimenpiteistä. Ilman kaupunginvaltuuston myöntämä lisämäärärahaa toteutuneet kustannukset olisivat ylittäneet talousarvion noin 2,5 miljoonalla eurolla.

Avaintavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2020 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Perusturvakeskuksen toiminnan painopisteet:

Sujuva arki lapsiperheille

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Palvelun toteutuminen.	Nykyistä joustavammat palvelut	Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa jatketaan valmistelua vastaanottoajan pidentämiseksi yhtenä päivänä viikossa klo 17.30 saakka.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Tavoite ei ole toteutunut koronavirustilanteen vuoksi.
	Palvelun toteutuminen.	Lapsiperheet saavat sujuvasti yhteyden neuvolaan ja voivat saada itsehoitoapua netistä.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluita, muun muassa Klinik Pro.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Klinik -verkkopalvelu on käytössä.
	Perhevalmennuksen osallistuvien määrä.	Perhevalmennus tavoittaa lasta odottavat perheet.	Kehitetään perhevalmennusta asiakaslähtöisesti.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Perhevalmennuksen muodoksi kehitettyä odottavien kahvilaa ei ole voitu toteuttaa koronavirusrajoitusten vuoksi. Perheet ovat sen sijaan saaneet yksilökohtaista perhevalmennusta.

Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta.	Edistetään lasten ja nuorten turvallista toimintaa digitaalisessa ympäristössä ja siten vähennetään kiusaamista ja häirintää.	Osallistutaan yhdessä Porvoon kaupungin kanssa Laurea ammattikorkeakoulun hallinnoimaan hankkeeseen Lasten digiturvallisuus, rahoituksena on Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen terveyden edistämisen määräraha.	Perusturvalautauta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Hanke ei saanut rahoitusta, eikä näin ollen toteutunut.
	Toteutunut toiminta.	Tuetaan murrosikäisten lasten vanhempia heidän kasvatustehtävässään.	Ohjattu vertaistukiryhmä ja vanhempainilta.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Ihmeelliset vuodet -toimintamallin mukaisesti vanhempien ryhmä ja psykiatrisen sairaanhoitajan vetämä ryhmä nuorille. Vanhempainiltaa ei koronavirusepidemian vuoksi voitu järjestää.
	Toteutunut toiminta.	Lapset ja nuoret saavat nykyistä paremmin oikein kohdennettuja palveluita mielenterveyden ongelmassa.	Lasten ja nuorten psykiatrisen palvelupolkuja kehitetään yhdessä muiden Itä-Uudenmaan kuntien ja erikoissairaanhoidon kanssa.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Säännöllinen yhteistyö IU kuntien ja Hus lasten ja nuorisopsykiatrisen kanssa toimii. ADHD-lapsen palvelupolku saatiin valmiiksi alkuvuonna.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut toiminta.	Osallistutaan kaupungin yhteisen lomakepohjan laadintaan.	Pilotoidaan vähintään yhden arvioinnin valmistelun yhteydessä.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt.	Kaupungin yhteisen lomakepohjan laadinta on aloitettu. Perusturvakeskus on osallistunut lomakkeen laadintaan.
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Toteutunut toiminta.	Palvelutarpeen arviointi käynnistyy nopeasti ja oikea palvelumuoto annetaan oikea-aikaisesti.	Palvelutarpeen arviointi tehdään nopeasti ja asiakaskohtaisesti. Tarvittava hoito järjestetään nopeasti,	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Palvelutarpeen arviointia tehdään oikea-aikaisesti. Hoidon tarve arvioidaan säännöllisesti. Jonotusaika on noin 30 päivää. Palvelulupauksen

			esimerkiksi ympärivuorokautiseen hoitoon pääsee noin 30 päivän odotusajalla. Julkaistaan palvelulupauksen toteuttaminen Loviisan kaupungin verkkosivustolla.		laatiminen ja julkaisu ei ole toteutunut.
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut toiminta.	Viihtyvyyden ja hoidon laadun parantaminen ja hoidon oikein kohdistaminen.	Asukasraati senioripalveluissa. Palautelaatikat pidetään hoivayksiköissä pysyvänä käytäntönä. Eri taholta saadut palautteiden ja lausuntojen analyysi ja niiden pohjalta tehtävät mahdolliset muutokset.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Asukasraatitoiminta ei ole toteutunut. Asiakastytyväisyyskysely on toteutunut. Palautteet käsitellään yksiköissä ja esimieskokouksessa.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta / -henkilö	TOTEUMA 2020
Luomme uusia palvelurakenteita ja muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Toteutunut toiminta.	Osallistutaan maakunnalliseen ja seudulliseen kehittämistyöhön.	Osallistutaan LAPE-hankkeen jatkokseen.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Osallistuimme puheenjohtajana LAPE – Osaksi tulevaisuuden sotekeskusta -hankkeeseen ja Uudenmaan perhekeskuskehittäjäryhmään. Lisäksi osallistuimme Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnalliseen perhekeskuskehittäjäryhmään ja syksystä 2020 alkaen ITUA -hankkeen LAPE -ryhmään.

			<p>Kehitetään alueellisesti päivystyksellisesti alkavaa prosessia ja osallistutaan seurantapäiville. Mielenterveystyötä vahvistetaan tekemällä enemmän yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Hoidon tarpeen arviointi vireillepanossa vakioidaan ottamalla käyttöön haastattelulomake ja lyhyt testi. Kotisairaalan alueellinen yhteistyö muiden Itä-Uudenmaan kuntien kanssa aloitetaan.</p>	<p>Perusturvalauta-kunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.</p>	<p>Alueelliset prosessit on vuoden 2020 aikana ollut keskeytettynä koronaviruspandemian takia. Koronaviruspotilaiden hoito, näytteenotto ja viruksen leviämisen ehkäisy on vaatinut runsaasti terveydenhuollon resursseja. Kotisairaala siirtyi HUS:n alaisuuteen 1.4.2020.</p>
	Toteutunut toiminta.	<p>Palvelusetelien käytön lisääminen kotihoidossa ikäihmisille. Yhteistyön kehittäminen yksityisten palvelutuottajien kanssa. Selvitämme mahdollisuutta käyttää perhehoitoa yhtenä vaihtoehtona ympärivuorokautiseen hoitoon.</p>	<p>Järjestetään tapaamiset yksityisten palvelusetelituottajien kanssa. Järjestämme perhehoitokoulu-tusta Loviisassa mikäli kiinnostusta löytyy.</p>	<p>Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.</p>	<p>Palvelusetelin käyttö on kasvanut hieman. Yhteistyö yksityisten tuottajien kanssa on toteutettu sähköisinä kokouksina. Perhehoidon selvittäminen ei ole toteutunut, lyhytaikainen perhehoito toteutuu.</p>
	Toteutunut toiminta.	<p>Yhteistyö kotisairaalan ja terveyskeskuksen osaston kanssa sekä palveluohjaus on hyvää.</p>	<p>Yhteiset kokoukset. Hoidetaan asiakkaat "yhdessä".</p>	<p>Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.</p>	<p>Yhteistyö on ollut vähäisempää kotisairaalan siirryttyä HUS:n alaisuuteen. Yhteistyö sujuu osaston kanssa.</p>
Paranamme toimintamme laatua.	Palveluprosessien valmistuminen.	<p>Perheohjaus on entistä laadukkaampaa.</p>	<p>Perheohjauksen prosesseja kehitetään Uudenmaan yhteisten palvelukuvausten mukaisesti.</p>	<p>Perusturvalauta-kunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.</p>	<p>Koronavirustilanteen vuoksi perheohjauksen toimintaa on jouduttu organisoimaan uudelleen eikä palveluprosessien kehittämistyö ole edennyt tästä johtuen.</p>

	Toteutunut toiminta.	Senioripalvelun henkilökunnan ammattitaidon nostaminen. Dokumentoinnin parantaminen.	Henkilökuntaa koulutetaan.	Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Henkilökunnan ergonomia -koulutus ja kinestetikkakoulutus toteutuivat.
	Toteutunut toiminta.	Palveluasenteen ja imagon nostaminen.	Pidetään erilaisia koulutuksia ja kokouksia, joissa koko henkilökunta on mukana.	Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Tavoitteen toteuttamista on siirretty koronavirusepidemian vuoksi. Pienimuotoisia kokouksia on pidetty.
	Toteutunut toiminta.	Asiakkaan ohjaus heti oikeiden palveluiden piiriin. Asiakkaiden segmentointi.	Luodaan hyviä palvelupolkuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Perusturvalauta-kunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Syksyllä 2020 aloitettiin VIPA- ja vastaanottotoiminnassa palvelupolkujen kehittäminen. Myös mielenterveys- ja päihdepotilaiden palveluprosessin kehittäminen on aloitettu. Prosessi on kesken, koska koronavirusepidemia on hidastanut uusien prosessien luomista.
	Toteutunut toiminta.	Omahoidon lisääminen sähköisten palveluiden avulla.	Jalkautetaan jo olemassa olevia sähköisiä palveluja kuntalaisille.	Perusturvalauta-kunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Klinikin kehittämistä on jatkettu koko vuoden ajan. Käyttö laajeni myös aikuissosiaalityön puolelle. Terveystieteiden osasto nousi huomattavasti vuoden aikana. Tämä helpotti koronavirusepidemiasta johtuvien yhteydenottojen purkamisessa.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta / -henkilö	TOTEUMA 2020
Vähennämme eriarvoistumista panostamalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Toteutunut toiminta.	Henkilökunta tietää nykyistä paremmin kuinka pari- ja lähisuhteiden välillä ilmenee ja osaa auttaa asiakasta.	Henkilökunnan koulutus pienryhmissä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkokoulutuksen avulla.	Perusturvalauta-kunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Koronavirusrajoitusten vuoksi vain yksi koulutuskokonaisuus on pystytty toteuttamaan.

	Toteutunut toiminta.	Syrjäytymisen ja alueellisen eriytymisen ehkäiseminen.	Kehitetään etsivää ja löytävää vanhustyötä. Lisätään osallistumista. Toteutetaan erilaista ryhmätoimintaa myös teknologian kautta ja lisätään vapaaehtoistyötä.	Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö ja palveluvastaava.	Ryhmätoiminta ehti aloittaa toimintaansa, mutta toiminta jouduttiin keskeyttämään. Teknologia on saanut uusia ulottuvuuksia ja etäkuntoutus on kehittynyt hyvin. Vapaaehtoistyö on ollut tauolla.
	-AvoHilmon tilastointitiedot -Tilastotiedot (Spat-koodi).	Vahvistetaan asiakkaan ja omaisen tietämystä päihdehaitoista ja mielenterveyden ylläpitämisestä sekä tiedotetaan avunsaannin mahdollisuuksista asiakkaan omassa elinympäristössä.	Audit-kyselyä käytetään systemaattisesti terveystarkastuksissa.	Perusturvalauta-kunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Audit-kysely on terveystarkastuksissa systemaattisesti käytössä.
	Toteutunut toiminta.	Luodaan luottamuksellinen ja jatkuvuuteen perustuva asiakas- tai hoitosuhde.	Hoito- ja hoitoprosessit ovat toimivia ja henkilökunnan ammattitaitoa ylläpidetään.	Perusturvalauta-kunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Koronavirusepidemia on muuttanut työtapoja koko perusturvakeskuksessa. On jouduttu kehittämään erilaisia toimintamalleja, jotta tarvittavat tehtävät on pystytty tekemään.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta / -henkilö	TOTEUMA 2020
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut toiminta.	Päästöjen vähentäminen.	Sähköauton käyttöä lisätään kotihoidossa. Kierrätettäviä materiaaleja lajitellaan tehokkaammin.	Perusturvalauta-kunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava sekä kotihoidon ja hoivayksiköiden esimiehet.	Sähköautojen käyttöä on lisätty. Kierrätyksessä on parannettavaa koko talossa, esimerkiksi muovinkeräysastiat.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueason avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /- henkilö	TOTEUMA 2020
Toimintamme on kustannustehokasta.	Talousarvio.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti.	Perusturvalauta-kunta, perusturva johtaja ja palvelupäälliköt.	Toiminta ei ole pysynyt alkuperäisen talousarvion puitteissa, vaan on jouduttu turvautumaan lisämäärärahaan. Koronavirusepidemian vuoksi talousarvion noudattaminen ollut erityisen haasteellista.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut toiminta.	Tehostetaan 75 vuotta täyttävien terveyden ja hyvinvoinnin kasvattamista.	Järjestetään luentoja ja keskustelutilaisuuksia erilaisten riskien tiedostamisesta koti- ja lähiympäristössä sekä oman vastuun lisäämisestä omasta terveydestä. Turvallisuuden tunnetta lisätään. Panostetaan kuntoutukseen ja lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Perusturvalautakunta sekä senioripalvelujen palvelupäällikkö, palveluvastaava ja fysioterapeutit.	Toiminta on toteutunut lisääntyneen palveluohjauksen muodossa, puhelinaikaa on lisätty ja palveluohjauksyksikkö on soittanut asiakkaille. Kotikuntoutus on toteuttanut uudenmallisen kuntoutusvälineen ulkokäyttöön.
	Toteutunut toiminta.	Teknologian käyttöä vanhuspalveluissa kehitetään edelleen.	Lääkkeiden annosjakelua lisätään kotihoidossa ja virtuaalihoitoa käytetään yhtenä hoitomuotona kotihoidossa.	Perusturvalautakunta sekä senioripalvelujen palvelupäällikkö ja kotihoidon ohjaajat.	Annosjakelua on lisätty suunnitelman mukaisesti. Virtuaalikäynnit ovat käytössä.
	Toteutunut toiminta.	Omahoitoa lisätään.	Teknologian käyttöä ja toimivuutta jalkautetaan kuntalaisille.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Koronavirusepidemiasta johtuen vastaanottotoiminnassa on jouduttu tekemään muutoksia ja potilaita on hoidettu etänä. Hoito-ohjeita on annettu ja omahoitoon on kannustettu. Yhteydenottokanava Klinik on ollut runsaassa käytössä.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakunta-taso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /- henkilö	TOTEUMA 2020
Panostamme hyvinvoinvaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus.	Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointi lisääntyy ja vaihtuvuus vähenee.	Porvoon kaupungin, Loviisan kaupungin ja Sipoon kunnan sekä Finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området Ab:n yhteishanke Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä – CSCE malli käytännössä, rahoitus Työsuojelurahasto.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä -hanke toteutui syksyn aikana loppuseminaaria lukuun ottamatta. Loppuseminaari pidettiin tammikuussa 2021.
	Sairauspoissaolo -tilastot.	Sairauspoissa-olojen vähentäminen.	Panostetaan perehdyttämiseen. Otetaan koko henkilökunta mukaan työn suunnitteluun. Fasilitoiva johtaminen.	Perusturvalautakunta, palvelupäällikkö, palveluvastaava ja kaikki lähiesimiehet.	Sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden 2020 aikana.

PERUSTURVAKESKUS VASTUUALUEITTAIN

Hallinto ja terveyden edistäminen

Vastuuhenkilö: perusturvajohtaja

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Perusturvakeskuksen hallinnon toimintaympäristö ja toiminta muuttuivat suuresti vuonna 2020. Perusturvakeskuksen hallinto ja johtoryhmä uudistuivat kyseessä olevan vuoden aikana, kun perusturvakeskus rekrytoi uuden johtavan lääkärin ja senioripalveluiden palvelupäällikön. Koronaviruspandemia vaikutti huomattavasti myös hallinnon työtehtäviin. Kaupungin haastavasta taloudellisesta tilanteesta johtuen hallinto joutui haastavan tilanteen eteen, kun talouden tasapainottamisohjelman myötä perusturvakeskuksen henkilökuntaa jouduttiin vähentämään erilaisin toimin. Toisten yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen henkilökuntaa jouduttiin jopa irtisanomaan. Lisäksi hallinto valmisteli Koskenkylän terveysaseman sulkemista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus edistyi Uudenmaan ja Helsingin erillisratkaisun ratkaisun selvittyä kahden ison valtionavustushankkeen kautta. Perusturvakeskuksen hallinto osallistui aktiivisesti yhdessä muiden Itä-Uudenmaan kuntien kanssa ensin valtionavustushankkeiden hakujen valmisteluun ja sitten hankkeiden käynnistämiseen. Hallinnon edustajat osallistuivat ohjausryhmiin mutta myös tiettyihin työryhmiin. Viestintään kiinnitettiin hankkeiden osalta erityistä huomiota, ja henkilökunnalle jaettiin säännöllisesti infokirjeitä hankkeiden etenemisestä.

Hallinnon edustajat osallistuivat epidemian seuraamiseksi ja hoitamiseksi viikoittain useisiin eri yhteistyökokouksiin. Näitä järjestivät ensin sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Alkusyksystä lähtien epidemian tilannetta seurattiin ja rajoitusten sekä suosituksen käyttöönottoa valmisteltiin HUSin, AVIn, THL:n, TE-keskuksen, Uudenmaan kuntien sekä yksityisten isoimpien hoivayritysten edustajien muodostamassa koordinaatioryhmässä. Näiden lisäksi epidemiatilannetta seurattiin viikoittain Itä-Uudenmaan kuntien yhteisessä sekä hallinnon vetämässä perusturvakeskuksen omassa pandemiaohjausryhmässä. Tässä ohjausryhmässä linjataan koko kaupunkia koskevia rajoituksia ja suosituksia huomioiden muiden kaupungin keskusten toiminta.

Koronaviruspandemian aiheuttamasta työtaakan lisääntymisestä huolimatta hallinto edisti omalta osaltaan sähköisten palveluiden lisäämistä. Kyseessä olevana toimintavuonna perusturvakeskus liittyi sosiaalihuollon kansalliseen arkistoon ja vanhojen asiakasasiakirjojen siirtäminen aloitettiin. Vuonna 2020 Loviisa teki päätöksen liittyä asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apottiin. Näillä näkymin käyttöönotto siirtyy vuoden 2022 alkuvuoteen, mutta jo vuoden 2020 aikana aloitettiin projektin suunnittelu ja nykytilan kartoitus. Ikäihmisten asumispalveluiden rakenneuudistus valmistui loppuvuodesta 2020, kun Onnelan laajennusosa valmistui. Muutosta hallinnon työtehtäviin toi myös se, että hallinto alkoi kantaa vastuuta keskuksen hankintojen kilpailutuksista sen jälkeen, kun kaupunki luopui hankinta-asiantuntijasta.

Aiemmin aloitetun perusturvakeskuksen laatutyön kehityskohteiden jatkotyöstäminen jouduttiin siirtämään eteenpäin koronavirusepidemian takia. Alueelliseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävään yhteishankkeeseen, johon myös sosiaalialan osaamiskeskus Verson piti osallistua, ei saatu rahoitusta, mutta muihin alueellisiin hankkeisiin osallistuttiin aktiivisesti. Alueellisen apuvälineyksikön suunnittelu yhdessä Porvoon sairaalan kanssa eteni. Alueellinen kotisairaala aloitti toimintansa 1.4.2020. Kaupungin eri keskusten rajat ylittävä yhteistyö jatkui runsaana.

Riskianalyysi

Koska sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta vietiin kyseessä olevana vuonna eteenpäin kahden suuren valtionavustushankkeen kautta ja perusturvakeskuksen hallinto ja työntekijät pääsivät aktiivisesti osallistumaan eri työryhmiin, ei riski sille, ettei valmisteluun pääsisi osallistumaan, realisoitunut. Kun valmistelutyötä tehtiin vain rajatulle alueelle, mahdollisesti perustettavalle Itä-Uudenmaan itsehallinto-

alueelle, kokonaisuuksien hahmottaminen ja vaikuttaminen helpottuivat. ErillISRatkaisun myötä tiedonkulkukaan ei osoittanut niin haastavaksi kuin riskianalyysejä tehdessä arvioitiin.

Perusturvakeskuksen suuria kehityshankkeita, kuten Apottia ja sosiaalihuollon Kantaa, kyettiin viemään eteenpäin koronavirusepidemiasta huolimatta. Hankkeet etenivät kuitenkin hitaammin kuin oli suunniteltu. Henkilökunta oli todella kovilla koko kyseessä olevan toimintavuoden, mutta he osallistuivat kehityshankkeiden eteenpäin viemiseen omien resurssiensa mukaan. Henkilökunta osoitti projektityössä hyvää joustavuutta ja tahtotilaa. Muutosvastarinta jäi hyvin vähäiseksi. Kuntalaisten osallistaminen oli valitettavan vähäistä koronaviruksen asettamien rajoitusten takia, mutta saatua palautetta hyödynnettiin varsinkin sähköisten palveluiden kehittämisessä.

Hallinnolle siirtynyt vastuu hankintojen kilpailutuksista kuormitti hallinnon henkilökuntaa ja hidasti kilpailutusten loppuun saattamisia. Perusturvakeskus joutui ostamaan asiantuntijapalveluita. Pelkona onkin, että säästöä ei perusturvakeskuksen kohdalla synny, vaikka kaupunki on luopunut hankinta-asiantuntijasta.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävien siirto sivistys- ja hyvinvointikeskukseen sujui vuoden 2020 alussa jouhevasti, ja yhteistyö keskusten välillä on tiivistynyt entisestään. Siirrosta huolimatta perusturvakeskuksellekin jäi hyvinvointikoordinaattorilta niin paljon työtehtäviä, että ne lisäsivät toisten perusturvakeskusten työntekijöiden työtaakkaa entisestään. Toimintavuonna yllättäen tulleet haasteet, kuten koronavirus, taloudelliset haasteet ja irtisanomiset, kuormittivat hallinnon henkilökuntaa. Hallinnossa jouduttiin venymään paljon ja luomaan nopealla aikataululla uusia toimintatapoja sekä linjaamaan tiukkoja rajoituksia ja suosituksia. Hallinnon selviämistä auttoivat perusturvakeskuksen johtoryhmän hyvä yhteistyö ja henkilöstön joustaminen.

Perusturvalautakunnan jäsenet ja varajäsenet

Varsinaiset jäsenet	Läsnä / kokousten lukumäärä	Henkilökohtaiset varajäsenet	Läsnä
KV 7.6.2018 § 10			
Stenvall Patrik	11/11	Thesslund Stefan	
Lindell Armi	7/11	Kalleinen Kristiina	
Grundström Ben	5/11	Bruce Marina	3
Relander Ilkka	10/11	Rosenberg Thomas	
Sederholm Eva	5/11	Starck-Kastrén Marina	
Lammi Pirjo	5/11	Selander Leena	
Lindroos Johannes	10/11	Valokivi Kaj	
Haverinen Katri	11/11	Bärlund Päivi	
Kouvo Katja	11/11	Kouvo Ilkka	
Rönkkö Anne	6/11	Onnila Ulla	
Gustafsson Johan	10/11	Gammals Erik	

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Laadimme ja otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikeuksien, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut toiminta.	Osallistutaan kaupungin yhteisen lomakkeen laadintaan.	Pilotoidaan vähintään yhden arvioinnin valmistelun yhteydessä.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt.	Kaupungin yhteisen lomakkeen laadinta on aloitettu. Perusturvakeskus on osallistunut lomakkeen laadintaan.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Toimintamme on kustannustehokasta.	Talousarvio	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt.	Toiminta ei ole pysynyt alkuperäisen talousarvion puitteissa, vaan on jouduttu turvautumaan lisämäärärahaan. Koronavirusepidemian vuoksi talousarvion noudattaminen ollut erityisen haasteellista.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

21130 Hallinto ja terveyden edistäminen

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Toimintatuotot	61 830		61 830	61 678	152
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-879 344		-879 344	-809 811	-69 533
<i>joista sisäiset</i>	-106 534		-106 534	-104 885	-1 648
Toimintakate	-817 514		-817 514	-748 133	-69 381
<i>joista sisäiset</i>	-106 534		-106 534	-104 885	-1 648
Toimintakate ulkoinen	-710 980		-710 980	-643 247	-67 733
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	818 064		818 064	747 805	70 259

It-järjestelmien lisenssi- ja ylläpitokustannukset jäivät alle talousarvion.

Lasten ja nuorten palvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Lasten ja nuorten hyvinvointia mitataan muun muassa valtakunnallisesti joka toinen vuosi tehtävässä kouluterveyskyselyssä. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan Loviisassa lukion 1. ja 2. luokan opiskelijat näyttävät voivan monella eri indikaattorilla mitattuna paremmin kuin vastaavan ikäiset lukiolaiset koko maassa. Loviisan peruskoulujen 8. ja 9. luokan oppilaat voivat jonkin verran heikommin kuin vastaavat peruskoululaiset maassa keskimäärin, ero on kuitenkin kaventunut monen indikaattorin suhteen vuoteen 2017 verrattuna. Myös Loviisan peruskoulujen 4. ja 5. luokan tulokset jäivät usein hieman alle maan keskiarvolukujen. Edelliseen kouluterveyskyselyyn verrattuna muun muassa elämänsä tyytyväisten nuorten määrä on lisääntynyt ja koulukiusaaminen vähentynyt. Oppilaita, joilla on harrastuksia, on Loviisassa enemmän kuin maassa keskimäärin samoin kuin niitä, joilla on läheisiä ystäviä. Kehitettävää on nuorten päihteiden käytön vähentämisessä, liikunnan ja kouluruokailun lisäämisessä sekä riittävän unen turvaamisessa. Myös tyttöihin kohdistuva seksuaalinen häirintä ja tyttöjen ahdistuneisuus sekä huono keskusteluyhteys vanhempien kanssa on huolestuttavaa. Kouluterveyskyselyn tulokset otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan toimintaa kehitettäessä tulevaisuudessa. Seuraava kouluterveyskysely suoritetaan keväällä 2021 ja kuntakohtaiset tulokset saataneen loppuvuodesta.

Koronaviruspandemia vaikutti vuoden 2020 toimintaan kaikissa lasten ja nuorten palveluissa. Koronaviruksen vuoksi jouduttiin miettimään palveluiden tuottamistapaa, jotta se olisi terveysturvallista sekä asiakkaille että työntekijöille.

Monesta muusta kunnasta poiketen äitiys- ja lastenneuvolan vastaanotto toimii koronavirusepidemiasta huolimatta normaalisti. Äitiysneuvolan kotikäyntejä tehtiin vain erityisissä tilanteissa, esimerkiksi keisarileikkauksen jälkeen. Varhaisen vuorovaikutuksen kotikäyntejä ei tehty koronaviruspandemia-aikana. Perhevalmennukseen kehitettiin ”Odottavien kahvila” -toiminta, jota ei ehditty aloittaa vielä syksyllä koronaviruksen vuoksi. Perhevalmennusta annettiin yksilöohjauksena ja Folkhälsanin perhevalmennus webinaareina. Vaikka palvelua oli tarjolla normaalisti, lastenneuvolan käyntimäärät vähenivät huomattavasti keväällä vanhempien perueissa neuvolakäyntejä. Tämä aiheutti ruuhkaa syksylle, ja ruuhka jatkuu osittain edelleen.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto toimi koronaviruspandemia-aikana normaalisti, paitsi koulujen ollessa etäopetuksessa, jolloin terveystarkastuksia ei pystytty tekemään oppilaiden ollessa kotona. Etäopetuksen aikana yksi terveydenhoitaja vastasi lähinnä puhelimitse oppilaiden, huoltajien ja opettajien yhteydenottoihin. Muut kouluterveydenhoitajat sijoitettiin etäopetuksen ajaksi muihin terveydenhuollon tehtäviin. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa saatiin lähes kaikki laajat terveystarkastukset suoritettua, mutta muita terveystarkastuksia jäi jonkin verran keväällä suorittamatta. Syksyllä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa aloitettiin poikien HPV-rokotukset, mikä yhdessä kevään hoitovelan kanssa lisäsi huomattavasti työmäärää.

Varhaisen tuen kaikki ryhmätoiminta jouduttiin keskeyttämään koronaviruksen takia. Siitä huolimatta vuoden aikana ehdittiin toteuttaa Ihmeellisiin vuosiin perustuva vanhempainryhmä, teatteriryhmä nuorille, ensiapua pienille lapsille -koulutus sekä vauvanruokakurssi. Suosittu vauva-kerho jatkoi toimintaansa silloin, kun koronarajoitukset sen mahdollistivat.

Lastensuojelussa, lapsiperheiden sosiaalityössä ja perheneuvonnassa tarjottiin lähipalvelua turvaohjeita noudattaen, mutta tapaamisissa hyödynnettiin myös etäyhteyksiä, jos se oli mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Tarvittavat kotikäynnit hoidettiin suojauksesta huolehtien ja tarvittaessa suojarusteita käyttäen. Sosiaalityöntekijät, sosiaaliohjaajat ja psykologit tekivät osan kirjallisesta työstään etätyönä. Perhetyössä etätyö ei ollut mahdollista, ja siinä kehitettiin erilaisia tapoja perheiden kanssa työskentelyyn terveysturvallisesti, kuten tapaamiset kesällä ulkotiloissa. Perhetyön prosessien kehittäminen aloitettiin maaliskuussa, mutta koronaviruspandemia-ajan tuomat muutokset

työskentelyolosuhteisiin ja niiden kehittäminen johtivat siihen, ettei prosessien kehittäminen Uudenmaan mallinnuksen mukaisesti edennyt.

Koronavirustilanteen vuoksi asiakkaiden halukkuus lähipalveluiden käyttöön väheni, ja siten perhekeskukseen suunniteltua iltavastaanottoa ei ollut tarkoituksenmukaista toteuttaa. Lähisuhdeväkivallan tunnistamista ja puheeksi ottoa koskevaa koulutusta pienryhmässä pystyttiin koronavirustilanteen vuoksi järjestämään vain yksi koulutuskokonaisuus.

Palvelupäällikkö on toiminut Uudenmaan perhekeskusverkoston puheenjohtajana ja ollut Itä-Uudenmaan edustajana Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnallisessa perhekeskusverkostossa. Itä-Uudenmaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen työryhmissä ovat jäsenenä lasten ja nuorten palveluista psykiatrinen sairaanhoitaja mielenterveys- ja päihdepalvelujen työryhmässä ja palvelupäällikkö LAPE-työryhmässä. Lisäksi palvelupäällikkö on sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen ja rakenneuudistushankkeen ohjausryhmän jäsen.

Lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalityön tarve on kasvanut edelleen. Lastensuojeluilmoitusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten tuen tarpeen arviointipyyntöjen määrä lisääntyi yhteistoiminta-alueella 8 % edelliseen vuoteen verrattuna, Lapinjärven osalta lisäys oli 21 %. Vuoden 2020 aikana yhteistoiminta-alueella oli sijoitettuna yhteensä 31 lasta, kun edellisvuonna sijoitettuja lapsia oli 23. Sijaishuollon hoitovuorokausia oli yhteistoiminta-alueella yhteensä 7 585, lisäystä edelliseen vuoteen 3 142 vuorokautta. Sijaishuollon lisääntyneen tarpeen sekä hoidon vaativuuden lisääntymisen vuoksi vuodelle 2020 myönnetty määräraha ei riittänyt, vaan jouduttiin anomaan lisämäärärahaa. Perhekuntoutuksen tarve lisääntyi vuoden aikana, ja perhekuntoutukseen myönnetty määräraha ylittyi. Perhekuntoutus on lastensuojelun lakisääteinen tukitoimi, jonka avulla pyritään välttämään lapsen sijoitus. Myös perhekuntoutukseen jouduttiin anomaan lisämäärärahaa.

Lastensuojelussa sekä lapsiperheiden sosiaalityössä työntekijätilanne oli koko vuoden haastava. Vuoden alusta elokuun alkuun oli viidestä sosiaalityöntekijän virasta täyttämättä kolme sosiaalityöntekijän virkaa, ja lokakuusta lähtien yksi sosiaalityöntekijän virka oli täyttämättä pätevien hakijoiden puuttuessa. Haastavasta työntekijätilanteesta johtuen lastensuojelulain mukaisia määräaikoja ei pystytty noudattamaan. Vireille tulleiden lastensuojeluasioiden käsittelyyn otto kyettiin hoitamaan määräajassa, mutta palvelutarpeen arvioinnin määräajat ylittyivät. Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 12.11.2020 Loviisan perusturvalautakunnalle huomautuksen lastensuojelun määräaikojen ylityksestä ajalla 1.10.2019–31.3.2020, ylityksen ollessa 46 % kaikista palvelutarpeen arvioinneista. Ajalla 1.4.–30.9.2020 ylitys oli noin 36 % kaikista palvelutarpeen arvioinneista, ja tästä odotamme aluehallintoviraston selvityspyyntöä. Lokakuusta lähtien määräaikoja pystyttiin pääsääntöisesti noudattamaan.

Riskianalyysi

Riski pätevyysvaatimukset täyttävien erityisasiantuntijoiden rekrytointivaikeuksista toteutui. Pätevyysvaatimukset täyttäviä sosiaalityöntekijöitä on ollut erittäin haastavaa rekrytoida, kuten edellä on todettu. Rekrytointi on ollut haastavaa siitä huolimatta, että lastensuojelun ja lapsiperheiden sosiaalityöntekijöillä on ollut mahdollisuus osallistua sekä Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä -hankkeeseen että lastensuojelun systemisen työotteen laajaan koulutukseen. Myös kasvatus- ja perheneuvonnan psykologin tehtävä on ollut lokakuusta lähtien täyttämättä hakijoiden puuttuessa.

Lasten Digiturvallisuus-hankkeen riski toteutui, sillä hanke ei saanut Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen hankerahoitusta, mikä oli edellytys hankkeen toteutumiselle. Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä hanke sai anotun Työsuojelurahaston avustuksen, joten hanke toteutui.

Lasten ja nuorten psykiatrisen palvelupolkujen kehittäminen aloitettiin, ja alkuvuodesta saatiin ADHD-palvelupolku valmiiksi. Erikoissairaanhoito oli tässä aktiivisesti mukana, joten riski ei siltä osin toteutunut. Sen sijaan koronavirustilanne vaikeutti palvelupolkujen kehittämistä, jota tehdään suurelta osin moniammatillisena ryhmätyönä.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Sujuva arki lapsiperheille

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Palvelun toteutuminen.	Nykyistä joustavammat palvelut	Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa jatketaan valmistelua vastaanottoajan pidentämiseksi yhtenä päivänä viikossa klo 17.30 saakka.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Tavoite ei ole toteutunut koronavirustilanteen vuoksi.
	Palvelun toteutuminen.	Lapsiperheet saavat sujuvasti yhteyden neuvolaan ja voivat saada itsehoitoapua netistä.	Kehitetään edelleen sähköisiä palveluita, muun muassa Klinik Pro.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Klinik -verkkopalvelu on käytössä.
	Perhevalmennuksen osallistuvien määrä.	Perhevalmennus tavoittaa lasta odottavat perheet.	Kehitetään perhevalmennusta asiakaslähtöisesti.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Perhevalmennuksen muodoksi kehitettyä odottavien kahvilaa ei ole voitu toteuttaa koronavirusrajoitusten vuoksi. Perheet ovat sen sijaan saaneet yksilökohtaista perhevalmennusta.
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta.	Edistetään lasten ja nuorten turvallista toimintaa digitaalisessa ympäristössä ja siten vähennetään kiusaamista ja häirintää.	Osallistutaan yhdessä Porvoon kaupungin kanssa Laurea ammattikorkeakoulun hallinnoimaan hankkeeseen Lasten digiturvallisuus, rahoituksena on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen terveyden edistämisen määräraha.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Hanke ei saanut rahoitusta, eikä näin ollen toteutunut.
	Toteutunut toiminta.	Tuetaan murrosikäisten lasten vanhempia heidän kasvatustehtävässään.	Ohjattu vertaistukiryhmä ja vanhempainilta.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Ihmeelliset vuodet -toimintamallin mukaisesti vanhempien ryhmä ja psykiatrisen sairaanhoitajan vetämä ryhmä nuorille. Vanhempainiltaa ei koronavirusepidemian vuoksi voitu järjestää.
	Toteutunut toiminta.	Lapset ja nuoret saavat nykyistä paremmin oikein kohdennettuja palveluita mielenterveyden ongelmissa.	Lasten ja nuorten psykiatrisen palvelupolkuja kehitetään yhdessä muiden Itä-Uudenmaan kuntien ja erikoissairaanhoidon kanssa.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja palveluvastaava.	Ihmeelliset vuodet -toimintamallin mukaisesti vanhempien ryhmä ja psykiatrisen sairaanhoitajan vetämä ryhmä nuorille. Vanhempainiltaa ei koronavirusepidemian vuoksi voitu järjestää.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Luomme uusia palvelurakenteita ja-muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Toteutunut toiminta.	Osallistutaan maakunnalliseen ja seudulliseen kehittämistyöhön.	Osallistutaan LAPE-hankkeen jatkuon.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Osallistuimme puheenjohtajana LAPE – Osaksi tulevaisuuden sotekeskusta - hankkeeseen ja Uudenmaan perhekeskuskehittäjäryhmään. Lisäksi osallistuimme Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen valtakunnalliseen perhekeskuskehittäjäryhmään ja syksystä 2020 alkaen ITUA -hankkeen LAPE -ryhmään.
Paranamme toimintamme laatua.	Palveluprosessien valmistuminen.	Perheohjaus on entistä laadukkaampaa.	Perheohjauksen prosesseja kehitetään Uudenmaan yhteisten palvelukuvausten mukaisesti.	Perusturvalautakunta, lasten ja nuorten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Koronavirustilanteen vuoksi perheohjauksen toimintaa on jouduttu organisoimaan uudelleen eikä palveluprosessien kehittämistyö ole edennyt tästä johtuen.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Vähennämme eriarvoistumista panostamalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Toteutunut toiminta.	Henkilökunta tietää nykyistä paremmin kuinka pari- ja lähisuhdeväkivalta ilmenee ja osaa auttaa asiakasta.	Henkilökunnan koulutus pienryhmissä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen verkkokoulutuksen avulla.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Koronavirusrajoitusten vuoksi vain yksi koulutuskokonaisuus on pystytty toteuttamaan.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Toimintamme on kustannustehokasta.	Talousarvio.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti.	Perusturvalautakunta, perusturvaohjaaja ja palvelupäälliköt.	Lastensuojelun sijaishuollon sekä perhekuntoutuksen kustannuksiin jouduttiin hakemaan lisämäärärahaa. Muilta osin pysyttiin talousarvion raamissa.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työihtiyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Panostamme hyvinvoinvaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus.	Sosiaalityöntekijöiden työhyvinvointi lisääntyy ja vaihtuvuus vähenee.	Porvoon kaupungin, Loviisan kaupungin ja Sipoon kunnan sekä Finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området Ab:n yhteishanke Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä – CSCE malli käytännössä, rahoitus Työsuojelurahasto.	Perusturvalautakunta sekä lasten ja nuorten palveluiden päällikkö.	Emotionaalisesti lahjakas sosiaalityöntekijä -hanke toteutui syksyn aikana loppuseminaaria lukuun ottamatta. Loppuseminaari pidettiin tammikuussa 2021.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

21131 Lasten ja nuorten palvelut

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Toimintatuotot	551 650		551 650	571 405	-19 755
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-3 605 689	-421 000	-4 026 689	-3 776 976	-249 712
<i>joista sisäiset</i>	-277 876		-277 876	-273 890	-3 986
Toimintakate	-3 054 039	-421 000	-3 475 039	-3 205 571	-26 467
<i>joista sisäiset</i>	-277 876		-277 876	-273 890	-3 986
Toimintakate ulkoinen	-2 776 163	-421 000	-3 197 163	-2 931 681	-265 482
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-370 457		-370 457	-351 491	-18 966

Lisämäärärahat kohdistettiin lastensuojelun sijaishuoltoon (377 000 euroa) ja lastensuojelun perhekuntoutukseen (44 000 euroa). Kohdistetut määrärahat eivät kuitenkaan näihin palveluihin riittäneet, sen sijaan lastensuojelun ja lapsiperhepalveluiden muista palveluista löytyi vastaavat säästöt. Myös palvelualueen säästötoimenpiteiden ja rekrytointiongelmien vuoksi henkilöstökuluissa saatiin säästöjä.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)
Käyntitilasto/Lasten ja nuorten palvelut

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Toteutuma 2020
Lastenneuvola			
0–6-vuotiaita lapsia	996	996	932
Hoitajakäynnit yhteensä	2 879	3 050	2 661
Hoitajakäynnit lasta kohden	2,89	3,06	2,86
Lääkärikäynnit yhteensä	740	850	741
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,74	0,85	0,80
Kouluterveydenhuolto			
Perusopetuksen oppilaita yhteensä	1 624	1 584	1 608
Hoitajakäynnit yhteensä	2 968	3 730	2 085
Hoitajakäynnit lasta kohden	1,82	2,35	1,30
Lääkärikäynnit yhteensä	698	668	417
Lääkärikäynnit lasta kohden	0,43	0,42	0,26
Sijoitettujen lasten hoitovuorokaudet			
Perhehoito	1 895	2 190	2 252
Ammatillinen perhekoti	1 501	1 415	2 508
Laitoshoido	1 047	1 095	2 639
Perhekuntoutusyksikkö			186
Yhteydenotot ja ilmoitukset lapsia koskevan sosiaalihuollon tarpeesta sekä lastensuojeluilmoitukset	535	470	577

Työkäisten palvelut

Vastuuhenkilö: palvelupäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Vuonna 2020 jouduimme tilanteeseen, johon emme ennalta osanneet varautua. Vuosi 2020 oli koronaviruspandemian takia hyvin erilainen kuin oli suunniteltu. Maailmanlaajuinen covid-19-pandemia aiheutti terveydenhuollon toiminnassa muutoksia niin, että terveydenhuollon palveluja jouduttiin hetkellisesti supistamaan. Kaikilla vastaanotoilla kiirevastaanotto pois lukien käyntimäärät vähenivät merkittävästi koronarajoitusten vuoksi sekä lomautusten takia. Henkilökunta siirtyi osittain etätöihin, mikäli työtehtävät sen sallivat. Kotisairaaloiminta joutui aloittamaan uuden toimintansa pahimpaan mahdolliseen aikaan keväällä. Kotisairaala toiminta siirtyi HUSin alaisuuteen 1.4.2020.

Keväällä suun terveydenhuollon toimintaa jouduttiin supistamaan ja hetkellisesti jopa keskeyttämään kokonaan ja henkilökuntaa ohjaamaan muihin tehtäviin. Suun terveydenhuollossa otettiin käyttöön yhteinen ajanvarauskirja, jolloin potilaat saadaan hoidettua aiempaa joustavammin. Suunnitteilla oli käyttää Kerralla kuntoon -mallia lasten tarkastusten yhteydessä, jolloin suuhygienistit tekevät tarkastukset ja valmiudessa oleva hammaslääkäri voi tulla tarvittaessa konsultoimaan tai tekemään hoitotoimenpiteen saman tien, eikä useita käyntejä välttämättä tarvita. Mallia ei pystytty käyttämään koronaviruspandemian takia. Käyntimäärien väheneminen näkyy myös tilinpäätöksessä. Hammaslääkärivastaanotolla pysyttiin myynti- ja maksutuottojen vähenemisestä huolimatta talousarviossa, koska hammashoitajat olivat keväällä muissa yksiköissä töissä. Myös tarvikkeita kului vähemmän, kun toimenpiteitä ei voitu tehdä yhtä paljon kuin ennen. Lomautukset vähensivät sekä tuloja että menoja. Suuhygienistivastaanotolla talousarvio ylittyi. Suuhygienistihoito on lähes aina kiireetöntä hoitoa, joten aikoja peruttiin suuhygienisteiltä vielä enemmän kuin hammaslääkäreiltä. Suuhygienistit olivat koko ajan töissä suun terveydenhuollossa, vaikka tekivätkin muita töitä.

Vuoden alusta apteekkitoiminta siirtyi HUS Apteekille. Toiminnassa ei ole ollut ongelmia, ja yhteistyö HUS Apteekin kanssa on sujuvaa. Osaston lääkekustannukset olivat yli 20 000 euroa pienemmät verrattuna edelliseen vuoteen. On vaikea arvioida vuoden toiminnan jälkeen, johtuuko kustannusten lasku pelkästään apteekin siirtymisestä omasta apteekista HUS Apteekkiin vai onko siihen vaikuttanut esimerkiksi potilaskunta. Kaupungin henkilöstön lomautuksilla oli vaikutuksia osaston toimintaan vaikkakin osaston henkilökunta jätettiin lomautusten ulkopuolelle. Potilaiden kuntoutus ei ollut yhtä tehokasta kuin normaalisti fysioterapeuttien lomautusten vuoksi.

Itä-Uudenmaan kuntien alueellisen apuvälineyksikön suunnittelu jatkui koko vuoden. Henkilökunnasta valmisteluun osallistui fysioterapeutti, taloussuunnittelija ja palvelupäällikkö. Fysioterapian toiminta säilyi lähes ennallaan osastolla ja avopuolella, lukuun ottamatta koronasulkuja ja -rajoituksia. Fysioterapian ryhmätoiminta oli ajoittain tauolla, ja tämä näkyy ryhmäkäyntien rajuna vähennyksenä (noin 300 käyntiä vähemmän kuin vuonna 2019). Syksyllä ryhmätoiminta jatkui, mutta ryhmät pidettiin tavallista pienempänä. Valtakunnalliset apuvälinesuositukset päivitettiin 2020 elokuussa ja uuden suositusten mukaan yksilöllinen tarveharkinta korostuu.

Alueellisen vammaispalvelujen toiminnan yhtenäistäminen jatkui koko vuoden. Toiminnalla on tarkoitus yhtenäistää itäisen Uudenmaan kuntien toimintatapoja ja kriteerejä vammaispalveluissa. Toiminnan yhtenäistämisen vuoksi kilpailutuksia ja hankintoja tehtiin runsaasti. Osa hankintasopimuksista päättyi vuoden 2021 aikana. Aikuissosiaalityössä toimeentulohakemusten määrä ei kasvanut koronaviruspandemian myötä. Vuonna 2020 ehkäisevän ja harkinnanvaraisen toimeentulotuen myöntämisestä tehtiin 902 päätöstä (vuonna 2019 vastaavia päätöksiä tehtiin oli 940 kappaletta). Sosiaalihuollon asiakastietojen kanta-arkistoinnin valmistelut jatkuivat koko vuoden. Sujuvia prosesseja kehitettiin työnjaossa, ajanvarauksissa ja kokouskäytännöissä. Monialaista yhteistyötä, sosiaalista kuntoutusta ja rakenteellista sosiaalityötä pyrittiin kehittämään aktiivisesti.

Kiirevastaanotto joutui eturintamaan koronavirustartuntojen ehkäisevässä hoidossa. Näytteenotot ja tartuntoihin liittyvät selvitystyöt veivät resursseja runsaasti. Vuoden 2020 koronaviruspandemia vaikeutti

terveydenhuollon toimintaa merkittävästi. Tartunnan jäljitys, hoito ja ennaltaehkäisy vaati runsaasti hoitajaresursseja. Jouduimme supistamaan keväällä elektiivistä toimintaa, ja tämä toimenpide kasvatti hoitovelkaa etenkin suun terveydenhuollon ja vastaanoton puolella. Lomautukset aiheuttivat myös viivettä hoitoajoissa, ja vaikutukset jatkuvat vuoden 2021 puolelle. Elektiivisen toiminnan jatkumiselle jouduttiin miettimään uusia toimintatapoja, ja etävastaanotot ja puhelimitse tehtävät vuosikollit otettiin käyttöön. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa onnistui erinomaisesti, koronaviruksen torjumisesta tuli kaikille yhteinen projekti. Alussa innostus koronaviruksen nujertamiseen oli suuri. Väsymys iski siinä vaiheessa, kun koronaviruspandemia ei hellittänyt eikä loppua näkynyt.

Koko kaupungin yhteistoimintaneuvottelut ja niistä johtuvat päätökset kohdistuivat työikäisten palveluihin, joista vähennettiin neljä henkilöä. Tämän lisäksi lomautukset ja hoitajien toimenpidepalkkioista luopuminen vaikuttivat työhyvinvointiin negatiivisesti.

Talousarviota tehdessä oli suunnitelmia päihde- ja mielenterveystyön kehittämisestä ja monialaisesta yhteistyöstä sekä hoitopolkujen selkeyttämisestä, mutta valitettavasti lähes kaikki kehittämistyö jäi vähiin vuonna 2020 vallitsevien olosuhteiden vuoksi.

Riskianalyysi

Talousarviota tehdessä ajateltiin, että kotisairaalan siirtyminen HUSin alaisuuteen lisää osaston kuormittavuutta. Kotisairaalan siirtyminen erikoisairaanhoidon vaikutuspiiriin ei juurikaan vaikuttanut osaston toimintaan eikä potilasmäärä osastolla tästä syystä merkittävästi lisääntynyt. Vaikka hoitopäivien määrä osastolla nousi lähes 400:lla vuodentakaisesta ja kuormitusprosentti oli 86,51, tämä ei kuitenkaan johtunut kotisairaalan siirrosta vaan osastolla oli pitkin vuotta potilasaines, joka vaati pitkiä sairaanhoitojaksoja.

Aikuissosiaalityössä ja vammaispalveluissa onnistuttiin henkilöstön rekrytoinnissa, ja kaikki virat saatiin lähes täytettyä; ainoastaan sosiaalityöntekijöiden yhdestä virasta vaje on 50 %. Lääkäreiden rekrytointi on haasteellista, ja vuoden aikana jouduttiin turvautumaan ostopalveluihin riittävien lääkäriresurssien ylläpitämiseksi. Tulevaisuudessa lääkäreiden rekrytointi tulee olemaan haasteellista, ja lääkärien ostopalvelu tulee jatkossa lisääntymään.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Luomme uusia palvelurakenteita ja-muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Toteutunut toiminta.		Kehitetään alueellisesti päivystyksellisesti alkavaa prosessia ja osallistutaan seurantapäiville. Mielenterveystyötä vahvistetaan tekemällä enemmän yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Hoidon tarpeen arviointi vireillepanossa vakioidaan ottamalla käyttöön haastattelulomake ja lyhyt testi. Kotisairaalan alueellinen yhteistyö muiden Itä-Uudenmaan kuntien kanssa aloitetaan.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Alueelliset prosessit on vuoden 2020 aikana ollut keskeytettynä koronaviruspandemian takia. Koronaviruspotilaiden hoito, näytteenotto ja viruksen leviämisen ehkäisy on vaatinut runsaasti terveydenhuollon resursseja. Kotisairaala siirtyi HUS:n alaisuuteen 1.4.2020.
Paranamme toimintamme laatua.	Toteutunut toiminta.	Asiakkaan ohjaus heti oikeiden palveluiden piiriin. Asiakkaiden segmentointi.	Luodaan hyviä palvelupolkuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Syksyllä 2020 aloitettiin VIPA- ja vastaanottotoiminnassa palvelupolkujen kehittäminen. Myös mielenterveys- ja päihdepotilaiden palveluprosessin kehittäminen on aloitettu. Prosessi on kesken, koska koronavirusepidemia on hidastanut uusien prosessien luomista.
	Toteutunut toiminta.	Omahoidon lisääminen sähköisten palveluiden avulla.	Jalkautetaan jo olemassa olevia sähköisiä palveluja kuntalaisille.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Klinikin kehittämistä on jatkettu koko vuoden ajan. Käyttö laajeni myös aikuisosastoon puolelle. Terveydenhuollossa käyttöaste nousi huomattavasti vuoden aikana. Tämä helpotti koronavirusepidemiasta johtuvien yhteydenottojen purkamisessa.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Vähennämme eriarvoistumista panostamalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	-AvoHilmon tilastointitiedot -Tilastotiedot (Spot-koodi).	Vahvistetaan asiakkaan ja omaisen tietämystä päihdehaitoista ja mielenterveyden ylläpitämisestä sekä tiedotetaan avunsaannin mahdollisuuksista asiakkaan omassa elinympäristössä.	Audit-kyselyä käytetään systemaattisesti terveystarkastuksissa.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Audit-kysely on terveystarkastuksissa systemaattisesti käytössä.
	Toteutunut toiminta.	Luodaan luottamuksellinen ja jatkuvuuteen perustuva asiakas- tai hoitosuhde.	Hoitoprosessit ovat toimivia ja henkilökunnan ammattitaitoa ylläpidetään.	Perusturvalautakunta, työikäisten palveluiden päällikkö ja johtava sosiaalityöntekijä.	Koronavirusepidemia on muuttanut työtapoja koko perusturvakeskuksessa. On jouduttu kehittämään erilaisia toimintamalleja, jotta tarvittavat tehtävät on pystytty tekemään.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Toimintamme on kustannustehokasta.	Talousarvio.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt.	Toiminta ei ole pysynyt alkuperäisen talousarvion puitteissa, vaan on jouduttu turvautumaan lisämäärärahaan. Koronavirusepidemian vuoksi talousarvion noudattaminen ollut erityisen haasteellista.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut toiminta.	Omahoitoa lisätään.	Teknologian käyttöä ja toimivuutta jalkautetaan kuntalaisille.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Koronavirusepidemiasta johtuen vastaanottotoiminnassa on jouduttu tekemään muutoksia ja potilaita on hoidettu etänä. Hoito-ohjeita on annettu ja omahoitoon on kannustettu. Yhteydenottokanava Klinik on ollut runsaassa käytössä.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Panostamme hyvinvoinvaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Työhyvinvointikyselyt.	Tehdään työterveyshuollon kanssa yhteistyötä työssäjaksamisen tehostamiseksi ja puututaan sairauspoissaoloihin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.	Otetaan työntekijöiden omat ehdotukset huomioon koskien työssä jaksamista ja viihtymistä. Uusia työntekijöitä perehdytetään huolellisesti.	Perusturvalautakunta ja työikäisten palveluiden päällikkö.	Työntekijöiden ajatuksia toiminnan kehittämiseen on huomioitu. Vastaanotoilla ja osastolla on henkilökunnan kanssa yhdessä mietitty toimintamallien muuttamista ja säästöideoita, joita saadaan toimintaa muuttamalla.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

21132 Työikäisten palvelut

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Toimintatuotot	4 284 915		4 284 915	3 912 710	372 205
<i>joista sisäiset</i>				110 406	-110 406
Toimintakulut	-18 558 084	-897 000	-19 455 084	-20 003 047	547 964
<i>joista sisäiset</i>	-1 605 031		-1 605 031	-1 653 062	48 031
Toimintakate	-14 273 169	-897 000	-15 170 169	-16 090 337	920 169
<i>joista sisäiset</i>	-1 605 031		-1 605 031	-1 542 490	-62 541
Toimintakate ulkoinen	-12 668 138	-897 000	-13 565 138	-14 547 848	9 872 710
Poistot ja arvonalentumiset	-6 300		-6 300	-6 246	-54
Kustannuslaskennalliset erät	-505 921		-505 921	-459 867	-46 054

Maksutuottojen ulkoiset toimintatuotot toteutuivat budjetoitua pienempinä. Pienempien maksutuottojen syynä olivat alkuvuodesta koronavirusepidemiasta johtuvat toimenpiteet sekä vammaispalvelun asumispalvelujen uudet sopimukset, joissa palveluntuottaja veloittaa asiakkaalta ateriamaksun.

Kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat kohdistettiin vammaispalveluihin (310 000 euroa), päihde- ja mielenterveyspalveluihin (194 000 euroa), laboratorion palveluihin (307 000 euroa) ja hoitotarvikkeisiin (86 000 euroa). Lisämäärärahasta huolimatta talousarvio ylitettiin mielenterveys- ja päihdepalvelujen asumispalvelujen, kehitysvammaisten asumispalveluiden, henkilökohtaisen avun sekä lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden osalta.

Henkilöstömenot ja henkilöstön työvoimanvuokraukseen liittyvät menot, jotka näkyvät ostopalveluissa, pysyivät talousarviossa. Henkilöstöön kohdistuneet säästötoimenpiteet näkyvät myös säästöinä.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto)

Käyntitilasto / Työikäisten palvelut

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Toteutuma 2020
Avohoito			
Yhteyden saanti (%), tavoite 100 %	100	100	100
Peruuttamattomat ajat (lääkärit ja hoitajat)	328	100	404
<i>Fysioterapia</i>			
Lääkäriltä fysioterapeutille siirtyneet olkapää- ja selkäpotilaat, käynnit (suoravastaanotto)	tietoa ei saatavilla	220	53
Hammashuolto			
Yhteyden saanti (%), tavoite 100 %	100	100	100
Odotusajat hammaslääkärille, vuorokautta	40–50	hoitotakuu	40–50
Odotusajat suuhygienistille, vuorokautta	30–35	hoitotakuu	30–35
Käynnit hammaslääkärin vastaanotolla	10 437	10 700	8 350
Käynnit suuhygienistin vastaanotolla	2 853	3 200	1 798
Käynnit hammashoitajalla	121	100	106
Terveyskeskussairaala			
Hoitovuorokaudet osastolla	7 585	8 500	7 916
Kotisairaalaan sisäänkirjoitetut potilaat	220	250	siirtyi HUSiin 1.4.2020
Kotisairaalan käynnit	3 200	4 500	siirtyi HUSiin 1.4.2020
Aikuisten sosiaalityö			
Täydentävä toimeentulotuki, euroa	135 580	170 000	157 000
Asiakkuuksien määrä	793	620	573
Aktivointisuunnitelmien määrä	20	25	16
Asumispalveluasiakkaiden määrä, päihde ja mielenterveys	75	47	76
Kotoutumispalveluiden piirissä olevien maahanmuuttoasiakkaiden määrä	30	50	40

Senioripalvelut

Vastuhenkilö: palvelupäällikkö

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Senioripalveluiden toimintaa on varjostanut epidemia, joka on rajoittanut ikäihmisten elämää ja Loviisassa tarjottuja palveluita ja toteutettua toimintaa. Epidemia on vaikuttanut sekä ikäihmisten koettuun terveyteen ja terveyteen, ja toiminnan tunnusluvut ja kustannukset eivät myöskään vastaa niitä arvioita, joita tehtiin vuonna 2019 vuodelle 2020. Yhteistyö asukkaiden kanssa ja ehkäisevä yhteistyö vaikeutuivat. Henkilöstöllä on ollut myös psyykkistä kuormitusta.

Lakisääteinen ikäpoliittinen strategia, joka laadittiin 2013 vuosille 2013–2020 on toteutettu ja arvioitu, ja osana laatu- ja kehitystyötä Loviisan kaupungilla on nyt nykyaikaiset yksiköt, jotka tarjoavat asumispalvelua ja joiden painopiste on ehkäisevässä työssä ja kotiin annettavissa palveluissa. Vuoden 2020 aikana 75 vuotta täyttäneiden osuus tehostetussa palveluasumisessa väheni tavoitteen mukaisesti. 65–74-vuotiaiden henkilöiden osuus tehostetussa palveluasumisessa sitä vastoin kasvoi, mikä viittaa väestön terveysongelmiin. Ehkäisevä työ, yksilöllinen hoito ja kotiin annettavat palvelut kuuluvat toteutuneisiin tavoitteisiin. Alle 75-vuotiaiden henkilöiden osuus kotihoidossa on lisääntynyt huomattavasti, mikä viittaa erilaisiin terveysongelmiin. Tämä saattaa myös viitata vuoden aikana poisjääneen ehkäisevän toiminnan takia huonontuneeseen terveyteen.

Talouden tasapainottamisohjelman aikana senioripalvelut on lakkauttanut kaksi avohoidon virkaa, yhden kotihoidon viran ja yhden tehostetun kotikuntoutuksen viran. Kotihoidon resursseja ei lisätty vuoden 2019 jälkeen, mutta toimintaa johti kaksi kotihoidon ohjaajaa yhden sijaan. Tämä tehosti toimintaa ja ennen kaikkea laadullisten toimintatapojen ja verkkotoiminnan kehittämistä, joka tehostaa ja tukee toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Loppuvuodesta 2020 yksi kotihoidon ohjaajista irtisanoutui siirtyäkseen toisen työnantajan palvelukseen muualle, ja haemme uutta kotihoidon ohjaajaa vuodenvaihteen jälkeen. Palveluohjauksen ja palvelutarpeen selvittämisen piirissä, kotikuntoutuksessa ja omaishoidossa oli myös vähemmän asiakkaita. Puhelinpalvelu Senniä käytettiin vuoden alussa palvelutarpeen selvittämiseen epidemian ensimmäisen vaiheen aikana ja tavoittamaan ne asukkaat, joilla olisi mahdollisesti lisätuen tai tukipalveluiden tarvetta.

Vuoden aikana käynnistettiin Itä-Uudenmaan yhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollon tulevien rakennemuutosten toteuttamiseksi sekä tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Jotta senioripalvelut voi palvella asiakkaitaan tarkoituksenmukaisesti, on sekä jatkuva panostus paikallisen että alueellisen sosiaali- ja terveydenhuollon integraatioon ratkaisevan tärkeää.

Selvitykset ikäihmisten perhehoidon järjestämisestä aiempien vuosien tapaan oli asetettu toiminnan tavoitteeksi vuonna 2020. Arvioitaessa vuotta 2020 on todettava, että perhehoidon asiakaskunnan pitää olla suurempi, jotta palvelu toimisi riittävän hyvin.

Sähköisten ja verkkopalveluiden laajeneminen toteutettiin suunnitelmien mukaan, mutta uutta toimintaa ei suunniteltu. Sekä virtuaaliset kotikäynnit että koneellinen annosjakelu tavoittivat vuoden aikana laajemman asiakaskunnan, mutta uusia suunnitelmia ei otettu käyttöön. Henkilöstö on kartuttanut sähköisten apuvälineiden ja verkkotyökalujen osaamistaan.

Loviisan kaupunki on tähän asti pystynyt houkuttelemaan koulutettua henkilöstöä riittävästi. Henkilöstökoulutuksen painopiste oli vuonna 2020 Työterveyslaitoksen ergonomiakoulutuksessa ja kinestetiikan jatkokurssissa. Kotihoito sai mielenterveys- ja päihdekoulutusta. Uusien henkilöstömitoitusvaatimusten myötä henkilöstön tarve kasvaa. Syksyllä 2020 senioripalvelut asennoitui myönteisesti työvoimapolitiittiseen koulutukseen, jonka tavoitteena oli ohjata työ- ja elinkeinotoimiston asiakkaita hakeutumaan hoitoapulaiseksi ja edelleen lähihoitajakoulutukseen.

Riskianalyysi

Vuonna 2020 senioripalvelut pystyivät tarjoamaan asukkaille riittävästi palveluita. Uusia toimintatapoja ei pystytty kehittämään. Henkilöstön saatavuus oli myös riittävä. Henkilöstön hyvinvointi ei lisääntynyt vuoden aikana, mutta sairauspoissaoloissa oli pientä laskua. Henkilöstömenojen riittävät resurssit turvattiin lisätalousarviolla. Uusi epidemia on riski sekä toiminnalle että väestön terveydelle, kuten myös epidemian ja eri henkilöstötoimenpiteiden aiheuttama psyykinen kuormitus.

Vuoden 2020 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Kartoitamme toimintaa ja annamme palvelulupauksen.	Toteutunut toiminta.	Palvelutarpeen arviointi käynnistyy nopeasti ja oikea palvelumuoto annetaan oikea-aikaisesti.	Palvelutarpeen arviointi tehdään nopeasti ja asiakaskohtaisesti. Tarvittava hoito järjestetään nopeasti, esimerkiksi ympärivuorokautiseen hoitoon pääsee noin 30 päivän odotusajalla. Julkaistaan palvelulupauksen toteuttaminen Loviisan kaupungin verkkosivustolla.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Palvelutarpeen arviointia tehdään oikea-aikaisesti. Hoidon tarve arvioidaan säännöllisesti. Jonotusaika on noin 30 päivää. Palvelulupauksen laatiminen ja julkaisu ei ole toteutunut.
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut toiminta.	Viihtyvyyden ja hoidon laadun parantaminen ja hoidon oikein kohdistaminen.	Asukasraati senioripalveluissa. Palautelaatikot pidetään hoivayksiköissä pysyvänä käytäntönä. Eri taholta saadut palautteiden ja lausuntojen analyysi ja niiden pohjalta tehtävät mahdolliset muutokset.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Asukasraatitoiminta ei ole toteutunut. Asiakastytyväisyyskysely on toteutunut. Palautteet käsitellään yksiköissä ja esimieskokouksessa.

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Luomme uusia palvelurakenteita ja-muotoja yhteistyön ja verkostoitumisen kautta.	Toteutunut toiminta.	Palvelusetelien käytön lisääminen kotihoidossa ikäihmisille. Yhteistyön kehittäminen yksityisten palvelutuottajien kanssa. Selvitämme mahdollisuutta käyttää perhehoitoa yhtenä vaihtoehtona ympärivuorokautiseen hoitoon.	Järjestetään tapaamiset yksityisten palvelusetelituottajien kanssa. Järjestämme perhehoitokoulutusta Loviisassa mikäli kiinnostusta löytyy.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Palvelusetelin käyttö on kasvanut hieman. Yhteistyö yksityisten tuottajien kanssa on toteutettu sähköisinä kokouksina. Perhehoidon selvittäminen ei ole toteutunut, lyhytaikainen perhehoito toteutuu.
	Toteutunut toiminta.	Yhteistyö kotisairaalan ja terveyskeskuksen osaston kanssa sekä palveluohjaus on hyvää.	Yhteiset kokoukset. Hoidetaan asiakkaat "yhdessä".	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Yhteistyö on ollut vähäisempää kotisairaalan siirryttyä HUS:n alaisuuteen. Yhteistyö sujuu osaston kanssa.
Paranamme toimintamme laatua.	Toteutunut toiminta.	Senioripalvelun henkilökunnan ammattitaidon nostaminen. Dokumentoinnin parantaminen.	Henkilökuntaa koulutetaan.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Henkilökunnan ergonomia -koulutus ja kinestetiikkakoulutus toteutuivat.
	Toteutunut toiminta.	Palveluasenteen ja imagon nostaminen.	Pidetään erilaisia koulutuksia ja kokouksia, joissa koko henkilökunta on mukana.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava ja lähiesimiehet.	Tavoitteen toteuttamista on siirretty koronavirusepidemian vuoksi. Pienimuotoisia kokouksia on pidetty.

Loviisalaisten turvallisuudentunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueavaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Vähennämme eriarvoistumista panostamalla terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Toteutunut toiminta.	Syrjäytymisen ja alueellisen eriytymisen ehkäiseminen.	Kehitetään etsivää ja löytävää vanhustyötä. Lisätään osallistumista. Toteutetaan erilaista ryhmätoimintaa myös teknologian kautta ja lisätään vapaaehtoistyötä.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö ja palveluvastaava.	Ryhmätoiminta ehti aloittaa toimintaansa, mutta toiminta jouduttiin keskeyttämään. Teknologia on saanut uusia ulottuvuuksia ja etäkuntoutus on kehittynyt hyvin. Vapaaehtoistyö on ollut tauolla.

Suoritamme Covenant of Mayors -ohjelman selvittelytyöt.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueavaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Toteutamme Covenant of Mayors -ohjelman tavoitteet.	Toteutunut toiminta.	Päästöjen vähentäminen.	Sähköauton käyttöä lisätään kotihoidossa. Kierrätettäviä materiaaleja lajitellaan tehokkaammin.	Perusturvalautakunta, senioripalvelupäällikkö, palveluvastaava sekä kotihoidon ja hoivayksiköiden esimiehet.	Sähköautojen käyttöä on lisätty. Kierrätyksessä on parannettavaa koko talossa, esimerkiksi muovinkeräysastiat.

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueavaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Toimintamme on kustannustehokasta.	Talousarvio.	Toiminta pysyy talousarvion puitteissa.	Taloutta seurataan jatkuvasti.	Perusturvalautakunta, perusturvajohtaja ja palvelupäälliköt.	Toiminta on toteutunut muutetun talousarvion mukaisesti.
Seuraamme kehitystä ja otamme tarvittaessa käyttöön uusia tapoja tuottaa palveluitamme.	Toteutunut toiminta.	Tehostetaan 75 vuotta täyttävien terveyden ja hyvinvoinnin kasvattamista.	Järjestetään luentoja ja keskustelutilaisuuksia erilaisten riskien tiedostamisesta koti- ja lähiympäristössä sekä oman vastuun lisäämisestä omasta terveydestä. Turvallisuuden tunnetta lisätään. Panostetaan kuntoutukseen ja lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa.	Perusturvalautakunta sekä senioripalvelujen palvelupäällikkö, palveluvastaava ja fysioterapeutit.	Toiminta on toteutunut lisääntyneen palveluohjauksen muodossa, puhelinaikaa on lisätty ja palveluohjauksyksikkö on soittanut asiakkaille. Kotikuntoutus on toteutunut uudenmallisen kuntoutusvälineen ulkokäyttöön.
	Toteutunut toiminta.	Teknologian käyttöä vanhuspalveluissa kehitetään edelleen.	Lääkkeiden annosjakelua lisätään kotihoidossa ja virtuaalihoitoa käytetään yhtenä hoitomuotona kotihoidossa.	Perusturvalautakunta sekä senioripalvelujen palvelupäällikkö ja kotihoidon ohjaajat.	Annosjakelua on lisätty suunnitelman mukaisesti. Virtuaalikäynnit ovat käytössä.

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työihtiyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö	TOTEUMA 2020
Panostamme hyvinvoinvaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairauspoissaolo-tilastot.	Sairauspoissaolojen vähentäminen.	Panostetaan perehdyttämiseen. Otetaan koko henkilökunta mukaan työn suunnitteluun. Fasilitoiva johtaminen.	Perusturvalautakunta, palvelupäällikkö, palveluvastaava ja kaikki lähiesimiehet.	Sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuoden 2020 aikana.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

21134 Senioripalvelut

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO-MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Toimintatuotot	3 665 600		3 665 600	4 409 426	-743 826
<i>joista sisäiset</i>				480 213	-480 213
Toimintakulut	-15 951 365	-962 000	-16 913 365	-17 410 185	496 820
<i>joista sisäiset</i>	-2 755 005		-2 755 005	-3 251 024	496 019
Toimintakate	-12 285 765	-962 000	-13 247 765	-13 000 758	-247 007
<i>joista sisäiset</i>	-2 755 005		-2 755 005	-2 770 811	15 806
Toimintakate ulkoinen	-9 530 760	-962 000	-10 492 760	-10 231 202	-261 558
Poistot ja arvonalentumiset				-1 254	1 254
Kustannuslaskennalliset erät	-831 311		-831 311	-841 920	10 610

Ulkoiset toimintatuotot olivat noin 264 000 euroa budjetoitua suuremmat. Rintamaveteraanien kotiin vietävien palvelujen valtion tuet olivat aikaisempia vuosia suuremmat, koska korvausten piiriin oli lisätty palveluja.

Kaupunginvaltuuston myöntämä lisämääräraha kohdistettiin henkilöstökuluihin (665 000 euroa) ja hoitotarvikkeisiin (50 000 euroa) sekä palveluasumisen ostopalveluihin (247 000 euroa).

Henkilöstömenot ja henkilöstön työvoimanvuokraukseen liittyvät menot, jotka näkyvät ostopalveluissa, pysyivät talousarviossa lisämäärärahan ansiosta. Perusturvakeskuksen henkilökuntaan kohdistuneet säästötoimenpiteet eivät juurikaan kohdistuneet senioripalveluihin.

Ulkoisten toimintakulujen muutettu talousarvio oli riittävä.

Ulkoinen toimintakate alitti muutetun talousarvion toimintakatteen.

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Toteutuma 2020
75 vuotta täyttäneet	1 776	1 750	1 867
65–74-vuotiaat	2 527	2 500	2 485
Kotona asuvat ikäluokassa 75 +, % ikäluokasta	90,2	90,7	92,2
Omaishoito			
Omaishoitajat	64	75	60
Kattavuusprosentti ikäluokasta 75 +	3,6	3,8	3,2
Kotihoito			
Asiakkaita säännöllisessä kotihoidossa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon) ikäluokassa 75 +	223	250	292
Kattavuusprosentti % ikäluokassa 75 +	12,5	14	15,6
Asiakkaita säännöllisessä kotihoidossa (sisältää säännöllisen kotisairaanhoidon) ikäluokassa alle 75 vuotta	52		107
Kattavuusprosentti alle 75-vuotiaille	2	2	4,3
Kotihoidon tuntimäärä	51 065	55 200	50 588
Kotihoidon käyntimäärä	154 227	180 000	136 832
Tehostettu palveluasuminen			
Paikkojen määrä; oma toiminta + ostopalvelut	183	175	170
Kattavuusprosentti % ikäluokassa 75 +	9,8	9,3	7,8
Kattavuusprosentti % ikäluokassa 65–74	0,4	0,5	1
Oma toiminta			
Paikkamäärä	118	108	110
Ostopalvelut			
Paikkamäärä	65	67	60
Laitoshoito/pitkäaikainen			
Paikkamäärä	0	0	0
Kattavuusprosentti % ikäluokassa 75 +	0	0	0
Kattavuusprosentti ikäluokassa 65–74	0	0	0
Lyhytaikaishoitopaikat/laitoshoito, joista	14	14	12
<i>Rosenkullan intervallihoito-osastolla</i>	6	6	6
<i>Taasiakodissa</i>	8	8	6
Odotusaika (kun päätös on tehty) ympärivuorokautiseen hoitoon (keskimäärin vuoden aikana), vuorokautta	34	30	29

Alueelliset palvelut

Vastuuhenkilöt: perusturvajohtaja ja johtava lääkäri

Toimintaympäristöön ja toimintaan vaikuttaneet tapahtumat vuonna 2020

Yhteistyön merkitys korostui koronavirusepidemian aikana entisestään erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon mutta myös eri kuntien välillä. Kuntien edustajat kuuluvat HUSin alueelliseen koronakoordinaatioryhmään, joka on sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämä alueellinen viranomaistyön organisoimiseksi sekä toimenpiteiden koordinoimiseksi tarkoitettu ryhmä. Ryhmässä seurataan epidemiatilannetta, ja ryhmä esittää epidemiaan liittyviä suosituksia ja rajoituksia. Aluehallintovirasto ja kunnat tekevät näiden suositusten pohjalta varsinaiset päätökset. Loviisan kaupunkia tässä ryhmässä edustavat johtava lääkäri ja perusturvajohtaja. Kuntien välisestä yhteistyöstä on osoituksena myös koronaviruspotilaille epidemiatilanteen mukaan avattu yhteinen osasto Porvoon terveyskeskuksessa ja Itä-Uudenmaan kuntien yhteinen pandemiaryhmä, jossa seurataan pandemian tilannetta paikallisesti yhdessä Porvoon sairaalan kanssa.

Lisäksi sosiaali- ja terveyshuollon uudistukseen tähtäävien alueellisten hankkeiden kautta yhteistyö tiivistyi ja lisääntyi entisestään. Suurin osa sosiaali- ja terveydenhuollon sisällön uudistukseen tähtäävien hankkeiden työryhmistä ovat alueellisia, eli niihin osallistuvat Itä-Uudenmaan kunnat ja Porvoon sairaala. Rakenneuudistuksen työryhmistä kuntien ja erikoissairaanhoidon yhteistyön tiivistämiseen tähtäävä hanke, erikoissairaanhoidon ohjaus, on maakunnallinen. Näihin työryhmiin on valittu yhteiset edustajat koko Itä-Uudenmaalta ja myös Loviisan kaupunki on edustettuna kiireellisen hoidon ryhmässä. Näiden kaikkien rakenneuudistuksen työryhmien tavoitteena on helpottaa tulevaisuudessa kiireettömän hoidon hoitotakuun toteutumista.

Yhteistyön tekemistä helpotti myös Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön vetämät hankkeet, kuten kaatumisen ehkäisy -hanke. Perusterveydenhuollon yksikön vetämään kansanterveystyön johtajien verkostoon osallistuttiin myös. Sähköisten kokousten käyttöönotto helpotti yhteydenpitoa koronaviruspandemia-aikana. Kymsoten edustajien kanssa ehdittiin pitää yhteistyöpalaveri kesällä epidemian ollessa rauhallisempi. Aiheena tapaamisessa olivat muun muassa tiedonkulun parantaminen Apotin käyttöönoton myötä. Apotin kautta on mahdollista rakentaa linkki, joka parantaa potilaskertomusten näkemistä puolin ja toisin tietoturvasyistä.

Alueellinen kotisairaala aloitti onnistuneesti toimintansa 1.4.2020. Yhteisen apuvälinekeskuksen suunnittelu eteni päätöksentekovaiheeseen. Yhteiset sairaansijat -hanke ja Valvomo-projekti eivät juurikaan edenneet vuonna 2020. Alueella aloitettiin myös moniammatilliset valvontakäynnit ikäihmisten asumisyksiköihin yhdessä kuntien, ympäristöterveydenhuollon ja pelastuslaitoksen kanssa.

Riskianalyysi

Henkilöstön vaihtuvuus on näkynyt jonkin verran alueellisen ympäristöterveydenhuollon toiminnassa. Ajoittainen resurssipula aiheutti, että terveydensuojelussa suoritettävät jäivät tavoitteesta. Yksikön talous pysyi talousarviossa. Myös Kymsote pysyi talousarviossaan. Perusturvakeskus joutui kuitenkin hakemaan lisää määrärahaa HUSin talousarviolityksiä varten, mutta lisämäärärahan turvin määräraha riitti.

Tiedonkulun riski Loviisan kaupungin ja Kymsoten välillä konkretisoitui, kun kävi ilmi, että Kymsoten lähetepalautteet eivät tulleet perille perusturvakeskuksen potilastietojärjestelmään. Tieto oli näin ollen kulkenut vain paperisten palautteiden varassa. Potilasturvallisuus ei vaarantunut ja virhe on korjattu, mutta se on hyvä osoitus siitä, että linkki Kymsoten potilastietojärjestelmään tarvitaan Apottiin siirryttäessä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

21135 Alueelliset palvelut

	TALOUSARVIO 2020	TALOUSARVIO- MUUTOKSET	TALOUSARVIO 2020 MUUTOSTEN JÄLKEEN	TILINPÄÄTÖS 2020	POIKKEAMA
Toimintatuotot	53 000		53 000	51 504	1 496
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakulut	-19 398 400	-1 320 000	-20 718 400	-19 224 916	1 493 484
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-19 345 400	-1 320 000	-20 665 400	-19 173 412	-1 491 988
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-19 345 400	-1 320 000	-20 665 400	-19 173 412	-1 491 988
Poistot ja arvonalentumiset					
Kustannuslaskennalliset erät	-147 384		-147 384	-126 261	-21 123

Kaupunginvaltuusto myönsi 1,3 miljoonan euron lisämäärärahan HUSin erikoissairaanhoidon menoihin. HUSilta saatiin noin 675 000 euron lisämaksu alijäämän kattamiseen ja valmiusvaraston arvon alaskirjaamisesta. Kalliin hoidon tasauksesta ja jäsenkuntien maksuosuuksien tasauksesta saatiin palautusta noin 2 071 000 euroa. Loppujen lopuksi HUSin omista ennusteista huolimatta HUSilta saatiin palautusta palvelujen käytöstä nettona noin 1,4 miljoonaa euroa. Tästä syystä lisämäärärahasta jäi käyttämättä noin 1,3 miljoonaa euroa.

Kymsoten ja ympäristöterveydenhuollon osalta määrärahat riittivät.